

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Uttalelse til utkast til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag slutter seg til forskriftens todelte formål, om at erstatningsordningene skal dekke verdien av drepte og skadde dyr og følgekostnader, og at den skal motivere driftsenheten til å iverksette effektive forebyggende tiltak. Det er et riktig prinsipp at "Erstatningsordningene er utformet på en slik måte at det skal være lønnsomt for den enkelte driftsenhet å tilpasse seg slik at rovviltskade reduseres mest mulig". En kan imidlertid ikke unnlate å gjøre oppmerksom på at det i Nord-Trøndelag er områder med et omfattende og komplisert skadebilde. Forebyggende og konfliktdependende tiltak nyttes i utstrakt grad. Offentlige bevilgninger til aktuelle forebyggende tiltak står ikke i forhold til behovet og ønskene fra brukerne som søker bistand.

Prinsippet om at deler av erstatningsbeløpet kommer som forhåndsutbetalt risikoerstatning er riktig. Det vises til argumentasjon i forskrift og kommentarbrev. Det er viktig at dette beløpet kommer tidlig nok, helst før beiteslipp slik at dyreeier kan planlegge og iverksette tiltak før dyra slippes.

Noen kommentarer:

Det må vurderes nærmere hvor stor andel av erstatningsbeløpene som skal brukes til risikoerstatninger. Tall fra beitelagene viser at skadebildet varierer mye fra besetning til besetning selv innen samme beitelag, og det er enda større variasjon dersom en sammenligner besetninger innen hele kommuner. Variasjonen innen beitelag er tapsprosenten fra 3 til 25 mellom besetninger, uten at det kan påvises vesentlige forskjeller i driftsopplegg og bruk av forebyggende tiltak. Dette betyr at forhåndsutbetalt risikoerstatning i flere tilfeller blir mindre målrettet enn ønskelig. Skadebildet kan for øvrig variere mellom enkeltår, for samme beiteområde og besetning. Dette betyr at en må vurdere nøye hvor målrettet forhåndsutbetalte risikoerstatninger kan tenkes å bli i praksis.

I høringsbrevet er det gitt eksempler på beregning av forhåndsutbetalt risikoerstatning. Disse regneeksemplene gir grunnlag for skepsis til metoden med forhåndsutbetalt risikoerstatning. Besetninger med jevnt høye tap gjennom mange år kommer svært dårlig ut i forhold til besetninger med tilfeldige forekomst av rovvilt og tap av beitedyr. Det bør vurderes om

satsene pr dyreenhet bør/kan variere mellom områder alt etter skadetrykket. Foreslått faktorbruk etter rovviltsituasjonen synes å gi gir for ”flate” erstatninger. Dette kan alternativt rettes opp ved en annen vektning av faktorene.

De vedlagte beregningseksemplene virker noe ufullstendige. Ulike beiteområder har ulik størrelse. Enkelte beiteområder kan være i berøring med flere ynglinger av hver rovviltart. Rovvilt kan bruke beiteområder selv om yngling ikke er registrert innenfor områdene. Regneeksemplet fra områder med fast forekomst av jerv, gaupe og bjørn viser at hver enkelt driftsenhet vil få mindre i erstatning enn hva mange i de tunge tapsområdene har fått utbetalt tidligere. Det burde også vært gitt rekneeksempler der en også tar med dokumentert tap. Det går ikke frem av rekneeksemplene hvilken effekt forskriften får for tamrein. I reindriften er det en del andre faktorer som det må tas hensyn til: større beiteområder, helårsbeite, beiteområder som skifter med årstid og begrensninger i muligheten til å gjøre effektive forebyggende tiltak.

I Nord-Trøndelag er det utbetalt erstatning for om lag 50 % av de dyr som brukere har søkt erstatning for. (% erstattet i forhold til hva brukerne har søkt erstattet har variert fra 44 til 58 de siste år). 10 % av de erstatta dyra er dokumentert tatt av rovvilt. Dette betyr at 90 % av erstatningene er relatert til dyr som ikke er dokumentert tapt på grunn av rovvilt, men hvor det likevel er mer enn 50 % sannsynlig at tapet skyldes rovvilt. De ulike rovviltartene har ulik adferd hva gjelder hvilke dyr som skades, og det er vanskelig å finne lam tatt tidlig i sesongen da omsetningen i naturen skjer raskt for kadaver. Gaupe og jerv flytter i stor grad på kadaveret, jerven kan ”grave ned”/gjemme byttedyret. En må følgelig ha som utgangspunkt at det er vanskelig å få dokumentert en stor prosent av de rovdyr-tatte dyra. Dette betyr videre at det må avsettes tilstrekkelig midler til tap som ikke er dokumentert rovdyr-tatt, men hvor det likevel er overveiende sannsynlig at dyra er tatt av rovdyr. Her må kunnskap om rovdyr-situasjonen i området og kvaliteten på driften i besetningen og beiteområdet vektlegges.

Kommentarer til § 6

Det bør vurderes om hvor riktig det er å avgrense perioden for erstatninger som foreslått. Spesielt gjelder dette for utgangersau. Det foreslås at det blir gitt erstatning for dokumenterte tap av utgangersau i perioden 1.november – 1.mai, dersom vilkårene §§ 4 og 5 er oppfylt.

Kommentarer til § 14

I utkast til forskrift heter det blant annet at ”... Det skal også gjøres fradrag for utbetalt risikoerstatning og erstatning for dokumentert rovviltskade.”

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag foreslår at man ikke trekker fra de deler av risikoerstatningen som er dokumentert brukt til anbefalte forebyggende tiltak. Dette vil være en ytterligere økonomisk motivasjon for å gjennomføre tiltak som reduserer tap av dyr på beite.

Disse momentene hadde kanskje kunnet presiseres bedre dersom forskrift om beregning av risikofaktor hadde kommet på høring samtidig med denne høringa.

Med hilsen

for Inger Lise Gjørv

Svein Karlsen
miljøverndirektør

Saksbehandlers telefon: 74 16 81 48